

การจัดทำบัญชีและใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการวิสาหกิจชุมชน
อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

PREPARATION OF ACCOUNTING AND THE USE OF ACCOUNTING
INFORMATION SYSTEM FOR COMMUNITY ENTERPRISES IN BAN PHAEO
DISTRICT SAMUT SAKHON PROVINCE

ราชัน ประดับสุข^{1*}, ทิพาพร มณฑาทิพย์² และ กมลธร กาญจนพงศ์³

อาจารย์ประจำ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น¹⁻³

ผู้รับผิดชอบบทความ* : Rachan@northern.ac.th

Rachan Pradubsuk^{1*}, Thipaporn Monthathip² and Gamonton Granjanapong³

Lecturer-Accounting Major in Accounting Programme, Faculty of Business Administration,

Northern College¹⁻³

Corresponding author*: Rachan@northern.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการทำระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน 3) การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์กับการจัดการวิสาหกิจชุมชน และ 4) นำเสนอแนวทางการจัดทำระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาค้นคว้า จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย และบทความต่าง ๆ โดยการสัมภาษณ์ เชิงลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ซึ่งศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน ของกรมส่งเสริมการเกษตร 24 กลุ่ม โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) แบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-probability Selection Sampling) ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ประธานกลุ่ม และผู้จัดทำบัญชี จำนวน

Received: 15 March 2024

Revised: 6 June 2024

Accepted: 13 June 2024

Online publication date: 29 June 2024

48 คน เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่เข้าใจบริบท ความเป็นมา ปัญหา วิถีชีวิต และความต้องการของกลุ่มตนเป็นอย่างดี

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ เป็นการจดบันทึกความจำ จัดทำบัญชีแบบง่าย มีตัวแทนสมาชิกที่ได้รับความไว้วางใจกันภายในกลุ่ม เป็นผู้ดูแลเงินสดรับและเงินสดจ่าย ส่วนใหญ่ไม่ทำทะเบียนบัญชีย่อย ๆ ในการบริหารสินทรัพย์ สินค้าคงเหลือ วัตถุดิบ และลูกหนี้ 2) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ด้านความรู้ความสามารถผู้จัดทำบัญชีส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านบัญชี ซึ่งจะส่งผลต่อความความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีได้อย่างถูกต้อง ความร่วมมือในการจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกบัญชีเกิดความล่าช้าซึ่งจะส่งผลทำให้บันทึกบัญชีผิดพลาดได้ และด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความเห็นว่าคู่มือ/โปรแกรมที่ใช้ในการปฏิบัติงานบัญชีซับซ้อนเข้าใจยากเนื่องจากผู้จัดทำบัญชีส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความชำนาญในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น 3) การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์กับการจัดการวิสาหกิจชุมชน ซึ่งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ที่มีความพร้อมนำสารสนเทศทางการบัญชีมาพิจารณาใช้ประโยชน์ในการวางแผนงาน กำหนดกลยุทธ์ และนโยบายในการสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน และ 4) แนวทางในการจัดทำบัญชี ประกอบด้วย 2 แนวทาง ได้แก่ (1) การให้ความรู้ และสนับสนุน ช่วยเหลือในการวางระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลทางการเงิน ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่จำเป็น และ (2) การกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบทางบัญชีการเงิน เพื่อเก็บข้อมูลและจัดทำบัญชีอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง ซึ่งวิสาหกิจชุมชน จะได้รับประโยชน์จากข้อมูลทางการบัญชี ที่มีความถูกต้อง เชื่อได้ ใช้ในการวางแผนในการบริหารงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : การจัดทำบัญชี / สารสนเทศการบัญชี / วิสาหกิจชุมชน

Abstract

This research aimed to 1) study the current situation in the accounting system of community enterprises 2) study problems and obstacles in the accounting of community enterprises 3) the use of accounting information is related to management. Community enterprises and 4) presenting guidelines for the preparation of accounting systems of community enterprises in Ban Phaeo Samut Sakhon Province. The Research methods were qualitative research by

researching from various documents such as academic papers, research and articles by in-depth interviews and non-participation observations. which studied the community enterprise group of Ban Phaeo district. Samut Sakhon Province registered as a community enterprise Of the Department of Agricultural Extension, 24 groups using sampling without probability theory. (Non-probability Selection Sampling) using a Purposive Selection method. The key informants consisted of 48 group chairmen and accountants because they understood the context, background, problems, lifestyle and needs of their group.

The results of the research were as follows: 1) Current conditions in the accounting of community enterprises. Most community enterprise groups as a note taking Make accounting simple There are representative members who are trusted within the group. Is a supervisor of cash receiving and paying cash Most of them do not register small accounts in asset management. Inventories, raw materials and receivables. 2) Problems and obstacles in the accounting of community enterprises In knowledge and competence, most bookkeepers do not have a degree in accounting. Which will affect knowledge Understanding of the correct accounting Cooperation in delivery of documents related to accounting records is delayed, which can lead to inaccurate accounting records. As for the tools used in the operation, most of them were of the view that the manuals / programs used in accounting operations were complex and difficult to understand because most of the accountants were not skilled in using computers, etc. 3) The use of accounting information is related to the management of community enterprises. Most of the community enterprises that are ready to take accounting information into consideration are used in planning work, formulating strategies and policies to create a competitive advantage. And 4) There are two approaches for the accounting preparation, which are (1) providing knowledge and support to assist in the implementation of the financial document storage system. Essential accounting information systems; and (2) determining accountability for financial accounting. To collect information and keep accounts on a regular basis, which community enterprises will benefit from accounting information That is accurate,

believed to be used in planning in the administration. Affecting the efficiency of sustainable community development.

Keywords: Accounting / Information / Community enterprises

บทนำ

การขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 จะเน้นการพัฒนาและ ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นก้าวหน้าที่เข้มข้นมากขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การพัฒนา และยกระดับคุณภาพของกำลังคน และความคิดสร้างสรรค์ในการขยายฐานเศรษฐกิจและฐานรายได้ใหม่ควบคู่ กับการเพิ่มผลิตภาพของฐานการผลิตและบริการเดิมรวมทั้งการต่อยอดการผลิตและบริการเดิมโดยใช้ดิจิทัล และเทคโนโลยี อัจฉริยะนอกจากนั้น จะให้ความสำคัญกับการใช้ศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพ การส่งเสริม การเชื่อมโยงตลอดห่วงโซ่มูลค่าอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และการพัฒนาตาม แนวระบียงเศรษฐกิจ การผสมผสานภาคบริการเข้ากับการค้าและการเตรียมความพร้อมของภาค บริการ ให้สามารถรองรับการแข่งขันที่เสรีขึ้น การเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันให้กับวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งการสร้างสังคมผู้ประกอบการที่ผลิตได้ขายเป็น โดยพิจารณาการ เปลี่ยนแปลงความต้องการของ ผู้บริโภคอย่างรวดเร็วและมาตรฐานสากลของสินค้าและบริการที่ สูงขึ้นรวมถึงมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งพัฒนาระบบและกลไก ตลอดจนการพัฒนาเชิงพื้นที่ เพื่อกระจายโอกาสเศรษฐกิจให้คนในชุมชนและ ท้องถิ่นและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

ศักยภาพทางด้านการจัดการของชุมชน มีความสำคัญและมีผลกระทบโดยตรงต่อการ ดำรงชีวิตของคนในชุมชน ชุมชนจะเข้มแข็งได้ต้องเริ่มจากการพึ่งพาตนเองของคนในชุมชน ซึ่งแนวทางหนึ่งในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนของชุมชน คือ วิสาหกิจชุมชน (Enterprise) ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)ได้ให้ความสำคัญกับการ สร้างรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศ ประการหนึ่งคือ การเสริมสร้างและพัฒนาขีด ความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ มุ่งเน้นการสร้างเชื่อมโยงของห่วงโซ่ มูลค่าระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการค้าการลงทุน เพื่อยกระดับศักยภาพในการ แข่งขันของประเทศ สร้างรายได้และกระจายรายได้สู่คนในชุมชนอย่างทั่วถึง อันจะนำมาซึ่งความ เข้มแข็งของทั้งเศรษฐกิจในภาพรวมและเศรษฐกิจฐานรากตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

วิสาหกิจของชุมชน เป็นองค์กรหนึ่งที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้ยั่งยืน ซึ่งเริ่มจากการประกอบกิจการขนาดเล็ก ระดมทุนจากสมาชิกเพื่อใช้ในการแปรรูป ผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือน ขยายออกสู่ตลาดเน้นตลาดท้องถิ่น ต่อมาเมื่อเกิดการเรียนรู้ก็จะส่งผลกระทบต่อสามารถขยายตลาดออกไปสู่ภายนอกได้อย่างมั่นใจ ก่อให้เกิดรายได้แก่สมาชิกในชุมชนเกิดการพึ่งพาตนเอง ครอบคลุม ภายในชุมชนหรือระหว่างชุมชน นำไปสู่เศรษฐกิจชุมชน และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของชุมชน ซึ่งการประกอบการวิสาหกิจชุมชนนั้น ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมทั้งด้านการจัดการผลิต การจัดการ การตลาด การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การเงินและการบัญชี ทั้งนี้ การประกอบการวิสาหกิจชุมชนให้ดำรงอยู่เจริญเติบโตอย่างเข้มแข็งอย่างยั่งยืนได้นั้น ปัจจัยสำคัญที่ต้องอาศัยข้อมูลทางการบัญชีได้อย่างถูกต้อง และสามารถใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการ การวางแผน และการตัดสินใจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่อไป

การดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว มีประเด็นปัญหาส่วนหนึ่ง คือ มิติด้านระบบบัญชี ซึ่งปัญหาแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน การรวบรวมข้อมูลจดบันทึกที่ยังไม่เป็นระบบ และไม่สามารถ แสดงถึงต้นทุนและกำไรที่ชัดเจนได้ เนื่องจากขาดความครบถ้วนในการรวบรวมข้อมูล ฐานเอกสาร และการคำนวณต้นทุนต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง เช่น ค่าใช้จ่ายบรรจุผลิตภัณฑ์ ค่าใช้จ่ายทางการตลาด ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตลอดจนสถานการณ์การเกิดปัญหาของวิสาหกิจชุมชนอันเนื่องมาจากการดำเนินงาน การใช้สารสนเทศทางการบัญชีของวิสาหกิจชุมชนที่จะแสดงให้เห็นถึงการจัดทำระบบบัญชี เพื่อให้ผู้นำกลุ่มสามารถชี้แจงถึงต้นทุนกำไร และการปันส่วนรายได้ให้กับสมาชิกในกลุ่มทราบได้ อย่างถูกต้องและเป็นไปตามหลักการบัญชี

จากเหตุผลและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจัดเก็บข้อมูลและการใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบของวิสาหกิจชุมชน ที่จะทำให่วิสาหกิจชุมชนนั้น ตระหนักและรับรู้ถึงรายรับ รายจ่าย ต้นทุน หรือมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของทรัพยากรในองค์กรที่แท้จริง ฉะนั้น การวิจัย เรื่องการจัดทำบัญชีและใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จะส่งผลให้เกิดประโยชน์ให้กับวิสาหกิจชุมชน สามารถนำข้อมูลทางการบัญชีมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการลงทุน การจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการองค์กร จนสามารถปรับตัวดำรงอยู่และเติบโตอย่างยั่งยืน

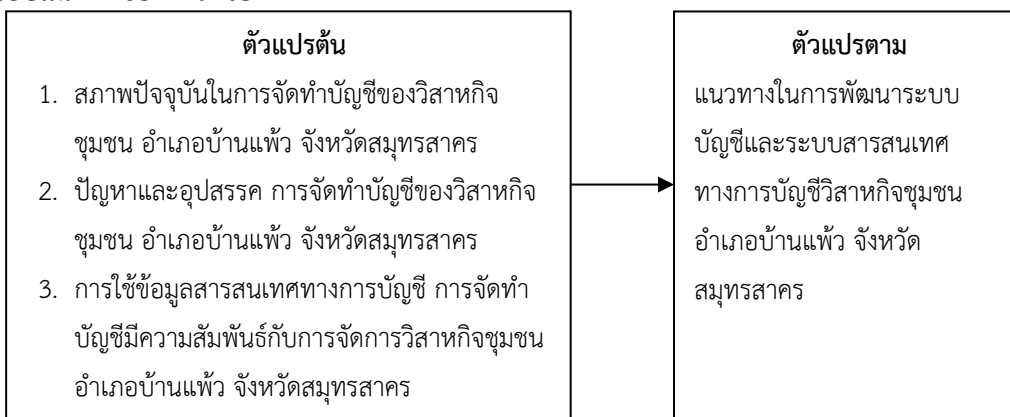
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดทำบัญชี ของวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี ของวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์กับการจัดการวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
4. เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบบัญชีและระบบสารสนเทศทางการบัญชี วิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยแบ่งเป็น ตัวแปรต้น 1. สภาพปัจจุบันในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 2. ปัญหาและอุปสรรคการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 3. การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีในการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ตัวแปรตาม 1. แนวทางในการพัฒนาระบบบัญชีและระบบสารสนเทศทางการบัญชีวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยช่วงเวลาในการดำเนินการศึกษาวิจัย คือ เดือนพฤศจิกายน 2565 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2566

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย และบทความต่าง ๆ โดยการสัมภาษณ์ เชิงลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ซึ่งศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตร 24 กลุ่ม โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) แบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-probability Selection Sampling) ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ประธานกลุ่ม และผู้จัดทำบัญชี จำนวน 48 คน คิดเป็นวิสาหกิจชุมชนของกรมส่งเสริมการเกษตรจำนวน 24 กลุ่ม แต่ละสองคนเนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่เข้าใจบริบท ความเป็นมา ปัญหา วิถีชีวิต และความต้องการของกลุ่มตนเป็นอย่างดี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. การวิเคราะห์เอกสาร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องระบบการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาการจัดทำบัญชีและใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ (1) สภาพปัจจุบันและความพร้อมในการจัดทำระบบบัญชี (2) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี และ (3) การใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการวิสาหกิจชุมชน โดยในแต่ละประเด็นจะตั้งคำถามปลายเปิด เพื่อเปิดกว้างให้แสดงความเห็น และนำมาซึ่งข้อมูลที่หลากหลายและลึกซึ้งเพียงพอสำหรับนำมาสรุปประมวลผล
3. แบบสังเกต ประกอบด้วย (1) ด้านการบริหารจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สังเกตการณ์ในเรื่องการดำเนินงาน การผลิต การตลาด การเงิน การบัญชี และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (2) สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี และ (3) การนำสารสนเทศทางการบัญชีไปใช้เพื่อการจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูลทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สภาพปัจจุบันในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน และการนำสารสนเทศทางการบัญชีไปใช้เพื่อการจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน นำไปสู่การวิเคราะห์แนวทางการจัดทำระบบบัญชีและการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการวิสาหกิจชุมชนที่เหมาะสมต่อไป โดยเริ่มต้นจากการจัดระเบียบข้อมูล เนื่องจากข้อมูลมีที่มาจากหลากหลายแหล่ง ทั้งการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สังเกตทำที่ น้ำเสียง พฤติกรรม การแสดงออกต่าง ๆ ระหว่างการสัมภาษณ์ เอกสาร และเว็บไซต์ เป็นต้น ซึ่งการจัดระเบียบข้อมูลนั้น คณะผู้วิจัยได้เริ่มทำตั้งแต่

ก่อนการเก็บรวบรวม ข้อมูล ระหว่างการเก็บข้อมูล และหลังการเก็บข้อมูล จากนั้นคณะผู้วิจัยจะทำการลงรหัสข้อมูล เพื่อให้การเก็บข้อมูลเป็นระบบ ไม่สูญหาย ส่วนการแสดงผลข้อมูลและหาข้อสรุป จะแสดงผลข้อมูล ในลักษณะของการอธิบาย บรรยาย โดยเริ่มทำตั้งแต่ระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

การตีความผลการวิจัย ให้มีความสำคัญกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เพื่อเข้าใจความหมายต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนั้นข้อสรุปที่เกิดขึ้น ยังตั้งอยู่บนฐานของทฤษฎี และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นด้วย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีการตรวจสอบภายใน โดยเสนอคำอธิบาย หรือ ข้อสรุปจากมุมมองที่หลากหลาย ทั้งประธานกลุ่ม และผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน และทำการตรวจสอบภายนอก ด้วยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยประยุกต์ใช้การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม โดยใช้เทคนิคการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์เอกสาร โดยในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งการนำเสนอผล การวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันในการจัดทำบัญชี ตอนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี และตอนที่ 3 การนำสารสนเทศทางการบัญชีไปใช้ในการจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว

จังหวัดสมุทรสาคร

การศึกษากิจการจัดทำบัญชีและใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 24 กลุ่ม ซึ่งวิสาหกิจชุมชนเหล่านี้มีที่ตั้งกระจายอยู่ในอาณาเขตของตำบลต่าง ๆ ในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 24 กลุ่ม

ลำดับ	ชื่อกลุ่มวิสาหกิจ	ที่ตั้ง	ลำดับ	ชื่อกลุ่มวิสาหกิจ	ที่ตั้ง
1	วิสาหกิจชุมชนบ้านสวนวัฒนาการเกษตร	88 ม.1 ต.ยกกระบัตร	13	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่พลูเหลือมหลักสอง	12/3 ม.4 ต.หลักสอง
2	วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกและเพาะพันธุ์มะพร้าวน้ำหอม	61/2 ม.8 ต.ยกกระบัตร	14	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนมะพร้าว น้ำหอมบ้านแพ้ว	49 ม.1 ต.อำแพง
3	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาผู้เลี้ยงกุ้งเกษตรพอเพียง49	11/1 ม.7 ต.โรงเข้	15	วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรเกษตรพัฒนา	64/1 ม.4 ต.อำแพง
4	วิสาหกิจชุมชนบ้านดอนราว	ม.7 ต.โรงเข้	16	วิสาหกิจชุมชนบ้านคลองสำโรง	97/1 ม.5 ต.สวนส้ม
5	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ลำไยพวงทองบ้านแพ้ว	60/1 ม.2 ต.หนองบัว	17	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกกล้วยาโชคอำนวย	44/44 ม.4 ต.อำแพง
6	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรหลักสอง หมู่ 1	70/3 ม.1 ต.หลักสอง	18	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่กล้วยไม้ตำบลเกษตรพัฒนา	9 ม.4 ต.เกษตรพัฒนา
7	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรหลักสองพัฒนาเกษตรพอเพียงอย่างยั่งยืน	20/2 ม.5 ต.หลักสอง	19	วิสาหกิจชุมชนปลาสดิเกษตรพัฒนา	95 ม.3 ต.เกษตรพัฒนา
8	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนชัยกระโจมทอง	69/4 ม. 5 ต.หลักสอง	20	วิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคมเกษตรอินทรีย์คลองตัน	79/1 ม.1 ต.คลองตัน
9	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะพร้าว น้ำหอมชุมชนบ้านวังนางกุ	ม. 4 ต.เกษตรพัฒนา	21	วิสาหกิจชุมชนผักสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ	133 เลขที่ 9 ต.อัมพวา
10	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรบ้านสวนหลวงวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยง	14/2 ม.2 ต.อำแพง	22	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านกล้วยหวานเพชรสมุทร	37 ต.อัมพวา
11	แพะแปลงใหญ่สมุทรสาครวิสาหกิจชุมชนรักษ์	34/1 ม.3 ต.คลองตัน	23	วิสาหกิจชุมชนน้ำตาลปลอดสารพิษบ้านคลองเก่า	33 ม.13 ต.อัมพวา
12	ฟาร์มเห็ด บ้านแพ้ว	47/5 ม.2 ต.หลักสอง	24	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บางแคสามัคคี	50/2 ม.3 ต.อัมพวา

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร มีการตั้งชื่อสอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ตามลักษณะการประกอบกร

ผู้วิจัยทำการสำรวจข้อมูลทั่วไป โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก จากจำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว 24 กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทั้งหมดเป็นประธานกลุ่มและผู้จัดการบัญชี เนื่องจากมีหน้าที่ดูแลและคอยให้ความช่วยเหลือสมาชิก รวมถึงกำกับติดตามและบริหารวิสาหกิจชุมชนให้สามารถดำเนินต่อไปได้ด้วยตนเอง โดยแต่ละกลุ่มจะมีจำนวนสมาชิกอยู่ระหว่าง 11-20 มีการรวมหุ้นภายในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนเป็นประเภทผลิตเพื่อจำหน่ายกรรมการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นผู้จัดทำบัญชี ผู้จัดทำบัญชีมีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรี และปริญญาโท กลุ่มวิสาหกิจชุมชนครึ่งหนึ่งไม่ทำบัญชี อีกครึ่งหนึ่งทำบัญชีและทำเป็นบางครั้ง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความคิดเห็นส่วนใหญ่ว่าการทำบัญชีมีประโยชน์มาก เพื่อใช้ในการตัดสินใจ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ทำบัญชี มีการบันทึกบัญชีด้วยมือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ทำบัญชีทั้งหมดมีการจดบันทึกบัญชีในสมุดเงินสด วิสาหกิจชุมชน 4 กลุ่มจัดทำบัญชีทั้งระบบ ได้แก่ สมุดเงินสด (รับ-จ่าย) สมุดรายวันทั่วไป สมุดบัญชีแยกประเภท สมุดต้นทุนกำไร จัดทำทะเบียนสมาชิกและหุ้นกลุ่มวิสาหกิจส่วนใหญ่ไม่จัดทำทะเบียนคุมยอดต่าง ๆ เอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชีคือ ใบเสร็จรับเงินและบันทึกช่วยจำ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดทำงบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสดเป็นส่วนใหญ่ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีความต้องการให้สถาบันการศึกษาเข้ามาช่วยเหลือในการจัดทำบัญชี

2. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี

ตารางที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว

จังหวัดสมุทรสาคร

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี	วิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
1. ด้านความรู้ความสามารถ	ความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนอย่างไม่ถูกต้อง เนื่องจากผู้จัดทำบัญชีส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านบัญชี
2. ด้านเอกสารและวิธีการทางบัญชี	การจัดทำงบการเงิน เนื่องจากผู้จัดทำบัญชีเห็นว่าการจัดทำงบการเงินนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะต้องสรุปเหตุการณ์ทุกอย่าง เพื่อแสดงให้ทุกคนได้ทราบหากการจัดทำงบการเงินได้รับข้อมูลทางการเงินผิดพลาดก็ส่งผลให้การวางแผนตัดสินใจผิดพลาด
3. ด้านความร่วมมือและประสานงาน	ความร่วมมือในการจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวกับการบันทึกบัญชี เนื่องจากผู้จัดทำบัญชีได้รับเอกสารเพื่อใช้บันทึกบัญชีผิดพลาดและล่าช้า

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี	วิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
4. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	คู่มือ/โปรแกรมที่ใช้ในการปฏิบัติงานบัญชีซับซ้อนเข้าใจยาก เนื่องจากผู้จัดทำบัญชีส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความชำนาญในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และมีความรู้ทางด้านบัญชีไม่มากนัก

จากตารางที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนข้างต้น ด้านความรู้ความสามารถผู้จัดทำบัญชีส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาด้านบัญชี ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีได้อย่างถูกต้อง เอกสารและวิธีการทางบัญชีส่วนใหญ่มองว่าการจัดทำงบการเงินนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะต้องสรุปเหตุการณ์ทุกอย่าง เพื่อแสดงให้ทุกคนได้ทราบหากการจัดทำงบการเงินได้รับข้อมูลทางการเงินผิดพลาดก็ส่งผลให้การวางแผนตัดสินใจผิดพลาด ด้านความร่วมมือและประสานงานนั้นผู้จัดทำบัญชีส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าความร่วมมือในการจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวกับการบันทึกบัญชีเกิดความล่าช้าซึ่งจะส่งผลทำให้บันทึกบัญชีผิดพลาดได้ และด้านเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความเห็นว่าคู่มือ/โปรแกรมที่ใช้ในการปฏิบัติงานบัญชีซับซ้อนเข้าใจยากเนื่องจากผู้จัดทำบัญชีส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความชำนาญในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และมีความรู้ทางด้านบัญชีไม่มากนัก

3. การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์กับการจัดการวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ 3 การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์กับการจัดการวิสาหกิจชุมชน
อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์กับการจัดการวิสาหกิจชุมชน	วิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
1. การรวบรวมจัดเก็บข้อมูลรายการทางการเงิน	มีการจัดเก็บข้อมูลรายการทางการเงิน เกี่ยวกับการรับเงินสดและจ่ายเงินสด ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมยอดและบัญชีย่อยต่าง ๆ
2. การบันทึกรายการทางการเงิน	มีการบันทึกรายการทางการเงินโดยจัดทำเป็นสมุดรับจ่าย และคงเหลือเป็นประจำวัน และสรุปยอดรวมทุกเดือน
3. การจัดทำรายงานในรูปการเงิน	ส่วนน้อยมีการจัดทำรายงานในรูปแบบงบการเงินที่มีการสรุปรายงานทางการเงินเป็นประจำวันทุกเดือน และมีบางกลุ่มมีเพียงสรุปรายรับ - รายจ่าย และยอดคงเหลือประจำวันเท่านั้น

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี ความสัมพันธ์กับการจัดการวิสาหกิจชุมชน	วิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
4. การนำสารสนเทศทางการบัญชี วางแผน และพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	มีเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จัดทำสารสนเทศทางการบัญชีที่ถูกต้อง นำข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีไปใช้ประโยชน์ในด้านกำหนดกลยุทธ์ และนโยบายในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

จากตารางที่ 3 การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์กับการจัดการวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เกี่ยวกับการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลรายการทางการเงิน มีการจัดเก็บข้อมูลรายการทางการเงิน เกี่ยวกับการรับเงินสดและจ่ายเงินสด ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมยอดและบัญชีย่อยต่าง ๆ ด้านการบันทึกรายการทางการเงิน แต่ละกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีการบันทึกรายการทางการเงินโดยจัดทำเป็นสมุดรับจ่าย และคงเหลือเป็นประจำวัน และสรุปยอดรวมทุกเดือน ด้านการจัดทำรายงานในรูปการเงิน ส่วนน้อยมีการจัดทำรายงานในรูปแบบการเงินที่มีการสรุปรายงานทางการเงินเป็นประจำทุกเดือน และมีบางกลุ่มมีเพียงสรุปรายรับ-รายจ่าย และยอดคงเหลือประจำวันเท่านั้น และด้านการนำสารสนเทศทางการบัญชี วางแผนและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน มีเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่จัดทำสารสนเทศทางการบัญชีที่ถูกต้องนำข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีไปใช้ประโยชน์ในด้านกำหนดกลยุทธ์ และนโยบายในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

4. แนวทางในการพัฒนาระบบบัญชีและระบบสารสนเทศทางการบัญชีวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

4.1 ควรจะมีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมเก็บข้อมูลรายการทางการเงินโดยตรง ซึ่งใช้สมาชิกในกลุ่มเป็นผู้จัดทำ โดยจะต้องทำการจัดเก็บเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ให้ครบถ้วนเป็นระบบ และต่อเนื่อง เช่น สัญญา เอกสารของผู้กู้ การลงนาม และบุคคลค้าประกัน

4.2 มีเอกสารการรับเงินและจ่ายเงินให้แก่สมาชิกกลุ่มทุกครั้งที่มีการซื้อขาย

4.3 มีเอกสารการรับเงินและจ่ายเงินให้แก่สมาชิกกลุ่มทุกครั้งที่มีการกู้ยืมเงิน

4.4 แบบฟอร์มในรูปของเอกสาร เพื่อสามารถตรวจสอบและคำนวณ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน และสามารถที่จะนำข้อมูลนั้น ๆ มาใช้ได้โดยง่าย และรวดเร็ว

4.5 ควรมีแบบฟอร์มแยกประเภทบัญชีตามชนิดของกลุ่มสินค้า

4.6 มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ช่วยตรวจสอบและให้ความช่วยเหลือในด้านระบบสารสนเทศทางการบัญชีอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดทำบัญชีและใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการ
วิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าวิสาหกิจชุมชนเป็นประเภทผลิตเพื่อจำหน่าย การจัดทำบัญชีของ
วิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ครั้งหนึ่งไม่ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชน ที่ทำบัญชี
ทั้งหมดทำการบันทึกบัญชีด้วยมือโดยใช้ใบเสร็จรับเงิน และการบันทึกช่วยจำ เป็นเอกสารใบสำคัญ
ในการจดบันทึกบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทนา พงศ์สิทธิ
กาญจนา (2558) ที่ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการที่มีคุณภาพของวิสาหกิจชุมชน เพื่อการ
บรรลุยุทธศาสตร์ด้านการอยู่ดีมีสุขในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การจัดการทาง การผลิต
และจัดการทางการบัญชี มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อ การบรรลุยุทธ ศาสตร์ ด้านการอยู่ดี มีสุขใน
วิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครปฐม ส่วนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการจัดการตลาด มีอิทธิพล
ทางตรงเชิงลบต่อการบรรลุยุทธศาสตร์ด้านการอยู่ดีมีสุขในวิสาหกิจชุมชนด้วย ตลอดจน เป็นไป
ทิศทางเดียวกับแนวคิดระบบบัญชี สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสุมา คำพิทักษ์ และมาลี จัตุรัส
และนภาพร เจริญมีฤทธิ์ (2552) ที่พบว่า การพัฒนาระบบบัญชีสำหรับกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP
กลุ่มอาหารได้พัฒนาการบันทึกบัญชีอย่างง่ายเพื่อประโยชน์ในการควบคุม และการตัดสินใจในการ
ดำเนินกิจกรรมของสถานประกอบการ โดยมี 5 ระบบ คือ 1) ระบบขายสินค้า 2) ระบบซื้อวัตถุดิบ
และบรรจุภัณฑ์ 3) ระบบผลิตและเบิกจ่ายวัตถุดิบ 4) ระบบรับ-จ่ายเงิน และ 5) ระบบบัญชีทั่วไป
ลงรายงานการเงิน วิสาหกิจชุมชนมีความต้องการให้มีหน่วยงานสถาบันการศึกษา และหน่วยงาน
ของรัฐเข้ามาช่วยเหลือในการจัดทำบัญชีของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

2. ผลการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้าน
แพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ส่วนใหญ่ขาดความรู้ในการทำบัญชีในกลุ่มวิสาหกิจที่ทำบัญชีสม่ำเสมอ
จัดทำบัญชีเป็นไปตามความเข้าใจ ระบบบัญชีของกลุ่มไม่ชัดเจน ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ด้าน
การทำบัญชี ในการจัดทำบัญชี รองลงมา ขาดที่ปรึกษากำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง และในส่วนของ
กลุ่มวิสาหกิจที่ไม่ได้จัดทำบัญชี มีการระบุปัญหาว่า ติดภารกิจในการทำงานหลัก ไม่มีเวลา ไม่มีคน
ช่วยทำ แต่จะมีการจดจำรายละเอียดต่าง ๆ จากใบเสร็จ ใบส่งของ และใบสำคัญต่าง ๆ ไม่มีคนทำ
บัญชี ไม่มีความจำเป็นต้องทำบัญชีและการทำบัญชีเป็นเรื่องยุ่งยากเสียเวลา สอดคล้องกับงานวิจัย
ของ ชีร์วรา สุตตันทวิบูลย์ (2563) ที่พบว่าปัญหา อุปสรรค และแนวทางพัฒนาการจัดทำบัญชี
วิสาหกิจชุมชน อำเภอมือง จังหวัดราชบุรี ที่ได้อธิบายไว้ว่า แนวทางทางการพัฒนาการจัดทำ
บัญชีวิสาหกิจชุมชน อำเภอมือง จังหวัดราชบุรี คือ 1. ภาครัฐควรจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้
ความสามารถด้านบัญชีอธิบายให้วิสาหกิจชุมชนเห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชีและเกิด

ความรู้สึกรู้สึกต้องการจะทำบัญชีและออกรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง นำเสนอภาครัฐให้อนุมัติงบประมาณสนับสนุนต่อไป 2. การจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนชมภาครัฐควรมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน อาทิ การติดต่อประสานงาน การจัดส่งเอกสารที่ต้องใช้บันทึกบัญชี เป็นต้น เพื่อลดความผิดพลาดและลดความล่าช้า 3. ภาครัฐควรจัดการอบรมและพัฒนาความรู้ให้แก่ผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการวิจัยพบว่า การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีและความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีกับการจัดการวิสาหกิจชุมชนอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนครึ่งหนึ่งไม่ทำบัญชี ส่วนวิสาหกิจชุมชนอีกครึ่งหนึ่งที่ส่วนใหญ่ทำเพียงเงินสดรับ-จ่าย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ไม่จัดทำทะเบียนคุมยอดและบัญชีย่อยต่าง ๆ วิสาหกิจชุมชนแสดงความคิดเห็นในการใช้ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีในการจัดการด้านการผลิต ด้านการขาย ด้านการจัดการทรัพยากรสิน อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมกฤษ หนูนาค (2560) ที่นำเสนอเรื่อง การจัดการภาครัฐแนวใหม่ : การเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างผลิตภาพสูงสุด ผลการศึกษาพบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยสร้างข้อมูลเป็นระบบและมีความน่าเชื่อถือ อีกทั้งสอดคล้องงานวิจัยของ มยุรี บุญโต (2552) ที่พบว่าการทำบัญชีมีความยุ่งยากมีแบบฟอร์มต่าง ๆ มากมาย เข้าใจยาก อีกทั้งไม่มีที่ปรึกษาฝึกให้ปฏิบัติทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง จึงไม่อยากทำบัญชี ตลอดจนเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแนวคิดของ รุณตม ราศรีรัตนะ และคณะ (2559) ที่ได้อธิบายไว้ว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนและคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกรายด้านมีระดับมากเช่นเดียวกันทุกด้าน และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการจัดทำบัญชีครัวเรือนกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในภาพรวมพบว่า คุณภาพชีวิตโดยรวม มีความสัมพันธ์กับการจัดทำบัญชีครัวเรือน ด้านทักษะ ด้านประสบการณ์ ด้านทัศนคติและพฤติกรรมและนโยบายในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและทำให้กลุ่มวิสาหกิจอยู่ได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชิต พระพินิจ และ สมหญิง ชากักดี (2559) ที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการดำเนินงานกับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน อำเภอยะรัง จังหวัดเลย พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยด้านการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จโดยภาพรวมเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยการดำเนินงานทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการด้านการบริหารการผลิต ด้านการบริหารการตลาดด้านการบริหารการเงิน และด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จโดยภาพรวม และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จซึ่งมีรายข้อในปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก จำนวน 3 ข้อ ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จโดยภาพรวม คือ การมีส่วนร่วมในการหาตลาดให้กลุ่มอย่าง

สม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและชี้ประเด็นปัญหา และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีให้แก่ผู้บริหารใช้ในการจัดการได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. วิชาทฤษฎีชุมชนควรให้ความสำคัญและเห็นประโยชน์ของการทำบัญชีซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาและการจัดการวิชาทฤษฎีชุมชน ควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี มีการพัฒนาผู้ทำบัญชีวิชาทฤษฎีชุมชนในด้านการเรียนรู้ และการเพิ่มความรู้ ความสามารถ และทักษะในการทำบัญชี อย่างสม่ำเสมอ
2. ควรพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับ การบันทึกบัญชีอย่างง่าย และจัดอบรมให้สามารถใช้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วต่อการสรุปทางการบัญชี เพื่ออำนวยความสะดวกให้วิชาทฤษฎีชุมชนที่มีศักยภาพในการใช้เทคโนโลยี เนื่องจากชุมชน ที่มีผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีของชุมชน ควรได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีศักยภาพ ในการดำเนินงานจากข้อมูลทางการบัญชีเพิ่มมากขึ้น
3. สิ่งทีวิชาทฤษฎีชุมชนต้องการมากคือ ความรู้เรื่องการตลาด ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการตลาด แผนการตลาด หรือการหาตลาดสินค้าของกลุ่มวิชาทฤษฎีชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจัดทำงานวิจัยแบบมีส่วนร่วมกันระหว่างคณะผู้วิจัยกับวิชาทฤษฎีชุมชน โดยการจัดอบรมให้ความรู้ และพัฒนาระบบบัญชีที่เหมาะสมร่วมกัน สามารถนำการพัฒนาระบบบัญชีนั้นมาใช้ประโยชน์ต่อวิชาทฤษฎีชุมชนในการช่วยจำ ควบคุมสินค้าคงเหลือ การควบคุมบัญชีลูกหนี้ การบันทึกรายรับ-รายจ่าย และการเก็บเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. สิ่งทีวิชาทฤษฎีชุมชนต้องการมากคือ ความรู้เรื่องการตลาด แหล่งตลาดหากมีผู้สนใจ การวิจัยควรวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจวิชาทฤษฎีชุมชนสู่ตลาดในประเทศและต่างประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

กฤษมา คำพิทักษ์, มาลี จัตุรัส และนภาพร เจริญมีฤทธิ์. (2552). การพัฒนาระบบบัญชีสำหรับ

กลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP กรณีศึกษากลุ่มอาหาร จังหวัดปทุมธานี. ปทุมธานี :

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

จันทนา พงศ์สิทธิกาญจนา. (2558). “แนวทางการจัดการที่มีคุณภาพ ของวิชาทฤษฎีชุมชนเพื่อการ

- บรรลยุทธศาสตร์ด้านการอยู่ดีมีสุข ในจังหวัดนครปฐม”. Veridian E-Journal, Slipakorn University. ฉบับที่ 8 เล่มที่ 2. หน้า 2039-2053.
- ชมภูนุช หุ่นาค. (2560). “การจัดการภาครัฐแนวใหม่: การเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างผลิตภาพสูงสุด”. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์. ฉบับที่ 7 ปีที่ 3. หน้า 125-139.
- ฐณตม ราศรีรัตนะ และคณะ. (2559). “ความสัมพันธ์ของการจัดทำบัญชีครัวเรือนกับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- มยุรี บุญโต. (2552). การจัดทำทำบัญชีธุรกิจชุมชนในจังหวัดอุทัยธานี. รายงานวิจัยนครสวรรค์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ธีรวิรา สุตันทวีบุญย์. (2563). “ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี”. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. ปีที่ 11 ฉบับที่ 36. หน้า 61-69.
- พิชิต พระพินิจ และ สมหญิง ชากักดี (2559). “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการดำเนินงานกับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย”. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. ปีที่ 11 ฉบับที่ 36. หน้า 53-60